

คู่มือการใช้งาน

รูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน จังหวัดนราธิวาส

นายอิสาม อาแว

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

รูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน จังหวัดนราธิวาส

ภายใต้โครงการพัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน:
แบบบูรณาการเชิงพื้นที่ กรณีศึกษาจังหวัดนราธิวาส

ISBN:	978-616-398-795-2
ผู้แต่ง/พัฒนา:	อิซาม อาแว นิรุสณีย์ อากาจี มูฮัมหมัดไซด์ ซาและ มามะเพาซี สื่อแม ไฮย์ทรง นาวา
บรรณาธิการ:	รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บุญเชียง ดร.เสาวลักษณ์ เศรษฐีกุล สุรภี ทานเคหาสน์ สุนิสา เสนาหวาน
ออกแบบและพิมพ์:	อรุณวดี กรรมสิทธิ์
จัดทำโดย:	หน่วยบริหารจัดการและส่งเสริมผลลัพธ์ (ODU) คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 239 ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ โทรศัพท์ 0 5394 2504
พิมพ์ครั้งแรก:	มกราคม 2566
พิมพ์ที่:	บริษัทสยามพิมพ์นานาชาติ จำกัด โทรศัพท์ 0 5321 6962
สนับสนุนโดย:	สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

คำนำ

รูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน จังหวัดนราธิวาส ฉบับนี้เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นโดยโครงการพัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน: แบบบูรณาการเชิงพื้นที่ กรณีศึกษาจังหวัดนราธิวาส มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุในชุมชนโดยใช้แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ และเพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของกลุ่มที่มีอยู่ในชุมชนในการหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุในชุมชน ควบคู่กับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทางถนน โดยใช้แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพของชุมชนในอำเภอเมืองศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส

ทั้งนี้ โครงการฯ ขอขอบคุณนักวิจัยภายใต้โครงการฯ ทุกท่านและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้มีส่วนในการจัดทำรวมทั้งให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทาง และข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้คู่มือฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากขึ้น และขอขอบคุณสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในการสนับสนุนทุน วิจัยเพื่อดำเนินโครงการฯ ภายใต้โครงการพัฒนาระบบบริการเพื่อการดูแลภาวะฉุกเฉิน ด้านการแพทย์และสาธารณสุขอย่างครบวงจร (พบฉ.) มา ณ ที่นี้ด้วย

คณะผู้จัดทำ

รูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน จังหวัดนราธิวาส

โครงการพัฒนาระบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐานแบบบูรณาการเชิงพื้นที่: บริบทพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ได้พัฒนารูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน จากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลและป้องกันปัญหาอุบัติเหตุทางถนน รูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุโดยมีชุมชนเป็นฐาน ประกอบด้วย

1. สร้างภาคีเครือข่ายการทำงาน
2. ใช้หลักการ “ลด 3 ล. เพื่อลด 3 ล.”

1. สร้างภาคีเครือข่ายการทำงาน

การขับเคลื่อนนโยบายและการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุทางจราจรในพื้นที่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมี การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการป้องกันอุบัติเหตุทางถนน ประกอบด้วย คณะกรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการอำนวยการ และคณะกรรมการดำเนินงาน โดยมีนายกเทศบาลตำบลศรีสาครเป็นประธาน และมีหน่วยงานที่ร่วมทีมงาน ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มงานฝ่ายเวชปฏิบัติ โรงพยาบาลศรีสาคร สาธารณสุขอำเภอศรีสาคร โรงพยาบาลศรีสาคร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลลูกู ผู้นำชุมชน ผู้บังคับการหมู่ปราบปรามสถานีภูธรศรีสาคร สำนักเทศบาลตำบลศรีสาคร เป็นกรรมการ เพื่อทำหน้าที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสื่อสารในเชิงสร้างสรรค์ วิเคราะห์การเกิดอุบัติเหตุทางจราจรในพื้นที่ชุมชน และกำหนดนโยบายและแนวทางการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุทางจราจรในพื้นที่

2. ใช้หลักการ “ลด 3 ล. เพื่อลด 3 ล.”

ดำเนินการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุทางจราจรในพื้นที่ตามหลักการ “ลด 3 ล. เพื่อลด 3 ล.” ดังนี้

การ “ลด 3 ล.” หมายถึง

1. **ลดพฤติกรรม** เป็นการใช้มาตรการลดพฤติกรรมเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางถนน โดยการณรงค์ขับขี่ปลอดภัย การนิเทศเพื่อปรับทัศนคติโดยผู้ที่มีอิทธิพลทางความเชื่อหรือศาสนา การให้ความรู้ร้ายกรณีเพื่อสร้างความตระหนักในการขับขี่ปลอดภัย การปรับทัศนคติเรื่องการแต่งกายและการขับขี่ที่ปลอดภัย และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด รวมถึงการออกตรวจบริเวณพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนน โดยพิจารณาตามความเหมาะสมและมีเป้าหมายเพื่อปรับพฤติกรรมการขับขี่ และมีการมอบของที่ระลึกเป็นรางวัลสำหรับผู้ขับขี่ปลอดภัย เพื่อให้เกิดแรงจูงใจการขับขี่ที่เหมาะสมและปลอดภัยต่อไป

2. **ลดความเร็ว** เป็นการใช้มาตรการเพื่อลดการขับขี่ยานพาหนะด้วยความเร็ว โดยเฉพาะในชุมชนที่มีการสัญจรไปมาจำนวนมาก และ/หรือพื้นที่จุดเสี่ยงเกิดอุบัติเหตุทางถนน โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ สมาชิกอาสาสมัครดินแดน (อส.) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ผู้นำศาสนาหรือผู้ที่มี

อิทธิพลทางความเชื่อด้านศาสนา ประจำด้านชะลอความเร็ว ถนนสายหลักบริเวณ
หน้าที่ว่าการอำเภอ และจุดตรวจแยกเฉลิมชัย เพื่อควบคุมการขับขี่ด้วยความเร็วที่
ก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางถนน

3. ลดจุดเสี่ยง เป็นการใช้มาตรการเพื่อลดจุดเสี่ยงหรือพื้นที่เสี่ยงต่อ
การเกิดอุบัติเหตุทางถนน โดยกำหนดให้เทศบาลตำบลหรือองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น มีบทบาทหน้าที่ในการ

1) ซ่อมแซมถนนที่เป็นหลุม บ่อ บริเวณพื้นที่จุดเสี่ยง
2) สร้างลูกระนาด และด่านชุมชนชะลอความเร็วในถนนสายหลัก
บริเวณแยกเฉลิมชัย

3) ชำระล้างเศษดินและทรายถนนที่มีรถสัญจรบ่อยครั้ง และพื้นที่
ที่มีสิ่งกีดขวางปลูกสร้าง ด้วยรถฉีดน้ำแรงดันสูงของเทศบาล

4) บรรจุโครงการสร้างถนนสี่เลนเส้นทางสายหลักในแผน
ปีงบประมาณ 2565

เพื่อ “ลด 3 ล.” หมายถึง

1 ลดอุบัติเหตุทางถนน เป็นลดจำนวนการเกิดอุบัติเหตุทางถนนใน
พื้นที่ชุมชน

2 ลดอัตราการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน

3 ลดอัตราการตายจากอุบัติเหตุทางถนน

อำเภอศรีธาตุ

จิตอาสา

SELAMAT HARI RAYA
IDIL ADHA 1442 h

ลด 3 a.

ลดพฤติกรรม ลดความเร็ว ลดจุดเสี่ยง

เพื่อ 3 a.

ลดอุบัติเหตุ ลดเจ็บ ลดตาย

